

Castell de Burriac

Cabrera de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Cim del Turó de Burriac
Alçada: 392

Coordenades:

Latitud: 41.53752
Longitud: 2.38717
UTM Est (X): 448881
UTM Nord (Y): 4598611

Classificació

Número de fitxa 08029 - 122
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval
Segle X-XV
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Restaurat i visitable
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Defensa
Observacions protecció: BCIN 564-MH; POUM.
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari IPA 644, i CCAA 10682
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Cabrera de Mar

Descripció

Jaciment emblemàtic del terme de Cabrera, que domina tota la vall de Cabrera i és visible des de tot el terme. El castell medieval, està situat dalt d'un turó a 400 metres sobre el nivell del mar. Té sota seu un antic poblat ibèric. És conegut també amb el nom de Castell de Sant Vicenç. Es tracta d'un recinte murat de planta irregular que s'adapta al terreny escarpat. La part jussana presenta un bastió, al costat de la porta principal, i un recorregut de muralla que clou un pati interior, destinat a estances de servei, bestiar i magatzem al nord, i un altre al sud. La part sobirana, o de residència, està dominada per la torre de l'homenatge, de planta circular. També trobem aquí la cisterna d'època romana, reutilitzada, i la zona de sales nobles en la part central i de llevant, amb la capella de sant Vicenç, flanquejada per la gran sala d'armes gòtica al costat sud i una altra sala al nord. En general l'aspecte que veiem avui dia correspon al castell del segle XV, quedant només alguns testimonis de les construccions del segle X-XI i la cisterna d'època romana, que es va aprofitar en construccions posteriors. Capella de Sant Vicenç Restes de les voltes del temple corresponent a Sant Vicenç. S'accedia des de dins del clos del castell i l'absis principal forma part del primer cercle emmurallat. Segons sembla, la part que resta és la part més primitiva, com la base de la torre i algunes de les parets, al segle XII. Segons l'escriptor Heribert Barallat (1878), la capella era dividida per un arc en dues meitats, separant la construcció primitiva d'una altra més moderna. Torre mestra Torre de planta circular de mur de 1,25 m de gruix. La porta d'accés es troba a 3 m del terra. A la torre s'hi accedia per una escala llevadissa o per un pont de balança. No fou emmerletada. La torre és dividida en dos parts per un pis fet de voltes encanyissades. La part inferior de la torre correspon al castell primitiu i fou modificada a les diferents etapes de construcció del castell. La resta de la construcció correspon, igual que la capella, al segle XV. Cisterna Una de les tres cisternes del castell. Es troba a la part sobirana, a peu de la torre. Pel seu estat de conservació sembla correspondre a èpoques més recents respecte a la construcció primitiva.

Observacions:

En una altra de les cisternes del castell se suïcidà el jove poeta modernista, Antoni Isern.

Història

L'any 1214 s'instituí un dels beneficis, pels quals els drets dels serveis i retribucions eren garantits pels senyors del castell, Guadald de Sant Vicenç i la seva muller Guilleuma. Fins 1836 subsistí, amb culte, la capella dedicada al màrtir Sant Vicenç. La seva existència és esmentada el 1141. Els treballs d'excavació documentaren totalment el castell, deixant al descobert les estructures que mostren diferents fases constructives: una primera d'època romana dels segles II-I aC., quan el cim fou ocupat amb una construcció segurament militar. Posteriorment, en època alt-medieval (segle XI) s'hi bastí una fortificació, origen del castell que avui dia es pot veure. A la banda nord inferior d'aquesta fortificació es construí un baluard que servia per vigilar aquell sector del turó. També es construí la torre de l'homenatge (de planta rodona), la capella de Sant Vicenç i altres dependències. Al s. XV el castell fou remodelat i ampliat diferenciant-se 2 recintes: el sobirà o superior (àrea de residència al voltant de la torre de l'homenatge) i el jussà o inferior (dependències secundàries com els patis d'armes i les muralles defensives). Durant les obres de consolidació s'ha determinat que la capella actual correspon a l'absis d'una església anterior al s. XI. El Castell de Burriac quedà en desús al llarg del s. XVIII, excepte la capella de Sant Vicenç, que es continuà

utilitzant. L'any 1990, l'Ajuntament de Cabrera de Mar adquireix la propietat del castell de Burriac a Montserrat Puigvert i Pons, segons acord del Ple de l'Ajuntament en data de 25 de gener de l'any 1990. Actualment la fortificació es troba consolidada i és visitable.

Bibliografia

CATALÀ I ROCA, P. (1967): Els Castells Catalans, Rafel Dalmau Ed., Barcelona, pàgs. 607 i ss. GARCIA i ROSELLÓ, J.; CERDÀ i MELLADO, J. A.. "Darreres actuacions arqueològiques al Castell de Burriac (Cabrera de Mar. El Maresme)". A: VII Sessió d'Estudis Mataronins. Comunicacions presentades.. Mataró: Museu Arxiu de Santa Maria. Patronat Municipal de Cultura, 1991. p.61-71. PLADEVALL, A. (dir) (1991): Catalunya Romànica, vol XX, Enciclopèdia Catalana. Barcelona, pàgs. 479 i ss.

